

Parteneriate care construiesc

Titlu: Dincolo de parteneriate, oamenii fac schimbarea. Exemplul de la șantierul Bisericii de lemn din Hinchiriș, comuna Lazuri de Beiuș, jud. Bihor

Parteneriate

Comunitatea locală	Instituțiile publice	Profesioniști și voluntari	Firme (sponsori)
• Parohia (chemarea inițială, legătura cu oamenii, coordonarea comunității) • Primăria (sprijin organizatoric, prezența și implicarea directă a primarului pe șantier) • Familiile care au găzduit voluntari • Femeile care au gătit în căminul cultural • Copiii satului, implicați prin activități educative	• Consiliul Județean (finanțarea materialelor) • Prefectura Bihor (sprijin instituțional) • Direcția Județeană pentru Cultură (avizare) • Universitatea din Oradea (studenți și expertiză)	• Echipa Ambulanța pentru Monumente Bihor (arhitecți, coordonatori, familie) • Voluntarii (studenți, tineri, membri ai comunității) • Meșterii (transmiterea cunoștințelor și execuția lucrărilor) • Alpiști utilitari (intervenția la turn, sponsorizată suplimentar)	• Parteneri strategici • Parteneri locali

Coordonatori proiect: Arh. Ivett Greta Zsak; Arh. Adrian Horațiu Pescaru

La Hinchiriș, punerea în siguranță a bisericii de lemn a devenit mai mult decât o intervenție tehnică: a fost dovada că patrimoniul prinde viață prin colaborare. Parohia și Primăria au făcut primul pas prin vocea unui localnic, transformând dorința comunității într-o invitație oficială. Consiliul Județean a finanțat materialele, iar în spate au existat parteneriate instituționale cu Universitatea din Oradea, Prefectura Bihor și Direcția Județeană de Cultură Bihor. Totuși, adevărata forță a proiectului a venit din sat: familiile care au deschis casele, au gătit pentru voluntari și au trăit șantierul alături de noi. În fiecare zi, femeile satului găteau în căminul

cultural, pregătind cele mai gustoase și variate mâncăruri pentru echipă, primindu-ne ca pe niște musafiri de onoare și arătând că întreaga comunitate era parte din șantier.

Figura 1. Stânga: terminarea primei serii de voluntari, alături de dl primar Adrian Bogoșel. Dreapta: doamnele din sat pregătind sarmalele pentru echipă.

Figura 2. Imagine aeriană a bisericii din Hinchirish, în timpul ultimelor finisaje

După mulți ani în care au peticit acoperișul cu țiglă recuperată și au primit doar promisiuni, oamenii din Hinchirish ne-au privit ca pe ultima lor speranță. În șantier fiecare și-a găsit rolul:

instituțiile au oferit suportul necesar, profesioniștii și voluntarii au adus competența, iar comunitatea a pus sufletul și firmele (sponsorii) au adus banii care multă vreme au lipsit.

Figura 3. Momentul de tranziție: îndepărtarea țiglei și pregătirea pentru șindrilă

Un moment critic a fost când primarul și preotul au întrebat: „Dar pe turn nu punem șindrilă? Putem face ceva să fie mai frumoasă?” Deși nu existau infiltrații, dorința era legitimă. Prin încrederea acordată echipei noastre – ca arhitecți, ca oameni și ca familie – am obținut o sponsorizare suplimentară și tot noi am angajat o echipă de alpiniști utilitari. Turnul a fost protejat și vopsit, iar biserica și-a recăpătat frumusețea autentică, redată împreună. Mai mult, ori de câte ori timpul i-a permis, primarul a venit pe șantier și a lucrat efectiv alături de voluntari, întărind sentimentul că întreaga comunitate a făcut parte din acest efort.

Acest episod arată cum parteneriatul dintre comunitate, instituții și profesioniști funcționează dincolo de planuri tehnice: prin conștientizare, prin răspuns la nevoile exprimate și prin soluții găsite împreună. Dincolo de șindrilă și acoperișuri reparate, cea mai mare reușită rămâne încrederea clădită între oameni și exemplul că patrimoniul poate fi salvat doar atunci când devine o responsabilitate comună. În paralel, împreună cu voluntarii am pregătit activități pentru copiii satului, avându-i ca ghizi pe Luna și Mihai. Prin jocuri și desene, cei mici au aflat ce înseamnă o biserică de lemn, de ce era „tristă” și cum putea fi îngrijită. Această componentă educativă a arătat că parteneriatul nu se oprește la meșteri, autorități și voluntari, ci îi include și pe copiii comunității – viitorii păstrători ai patrimoniului.

Figura 4. Alpinistul utilitar în acțiune la turnul bisericii

Figura 5. Stânga: voluntarii bat șindrilă pe acoperiș. Centru: primarul lucrând alături de echipă. Dreapta: activitatea educativă cu copiii din sat.

Figura 6. Transformarea bisericii: de la învelitoarea degradată la montarea noii șindrile.

Astfel, șantierul de la Hinchiriș rămâne un exemplu de parteneriat autentic: instituțiile au oferit sprijin financiar pentru materiale, profesioniștii au adus expertiza, comunitatea a pus sufletul și nutriențele, sponsorii au adus finanțarea pentru manoperă, consumabile și neprevăzute (care s-au dovedit a fi consistente), iar copiii au adus speranța.

Figura 7. Stânga: Curcubeul apărut după activitatea cu copiii. Dreapta: Copiii satului, voluntarii și preotul adunați în fața bisericii

Figura 8. Transformarea bisericii: înainte și după intervenție

Figura 9. Voluntarii la final de șantier, în momentul festiv al înmânării diplomelor.

Partnerships that Build

Beyond partnerships, people make the change. The example of the Wooden Church restoration site in Hinchiriș, Lazuri de Beiuș, Bihor County

Partnerships

Local Community	Public Institutions	Professionals and Volunteers	Sponsoring Companies
• The Parish – the initial call, connection with people, and coordination of the community • The Municipality – organizational support, with the mayor's direct presence and involvement on site • The Families – who hosted the volunteers • The Women – who cooked in the community centre • The Children of the Village – engaged through educational activities	• The County Council – funding for materials • The Bihor Prefecture – institutional support • The County Directorate for Culture – authorizations and approvals • The University of Oradea – students and expertise	• The Ambulance for Monuments Bihor Team – architects, coordinators, family • The Volunteers – students, young people, and community members • The Craftsmen – passing on knowledge and carrying out the works • The Industrial Climbers – intervention on the tower, additionally sponsored	• Strategic Partners • Local Partners

Project Coordinators: Archt. Ivett Greta Zsak; Archt. Adrian Horațiu Pescaru

At Hinchiriș, the safeguarding of the wooden church became more than a technical intervention: it was proof that heritage comes to life through collaboration. The Parish and the Municipality took the first step through the voice of a local resident, turning the community's wish into an official invitation. The County Council funded the materials, while institutional partnerships with the University of Oradea, the Bihor Prefecture, and the County Directorate for Culture stood behind the project.

Yet, the true strength of the project came from the village itself: the families who opened their homes, cooked for the volunteers, and lived the restoration site alongside us. Every day, the women of the village cooked in the community centre, preparing the tastiest and most varied meals for the team, welcoming us as honoured guests and showing that the entire community was part of the site.

Figure 1. Left: Completion of the first team of volunteers, together with Mayor Adrian Bogoșel. Right: The village women preparing *sarmale* (traditional cabbage rolls) for the team.

Figure 2. Aerial view of the church in Hinchiriș during the final finishing works.

After many years of patching the roof with reclaimed tiles and receiving empty promises, the people of Hinchiriș saw in us their chance for change. On site, everyone found their role: the institutions provided the necessary support, professionals and volunteers brought in their

skills, the community put in their heart, and the companies (sponsors) contributed the much-needed funds to finally make it possible.

Figure 3. Transition moment: removal of the tiles and preparation for shingle installation.

A critical moment came when the mayor and the priest asked: *“But aren’t we putting shingles on the tower? Can we do something to make it more beautiful?”* Even though there were no leaks, their wish was legitimate. Through the trust placed in our team – as architects, as people, and as a family – we secured additional sponsorship and hired a team of rope access technicians. The tower was protected and repainted, and the church regained its authentic beauty, restored together. Moreover, whenever his time allowed, the mayor came to the site and worked alongside the volunteers, reinforcing the feeling that the entire community was part of this effort.

This episode shows how the partnership between community, institutions, and professionals works beyond technical plans: through awareness, by responding to expressed needs, and by finding solutions together. Beyond shingles and repaired roofs, the greatest achievement remains the trust built between people and the proof that heritage can only be saved when it becomes a shared responsibility. In parallel, together with the volunteers, we prepared activities for the village children, guided by the characters Luna and Mihai. Through games and drawings, the little ones discovered what a wooden church is, why it was *“sad,”* and how it could be cared for. This educational component showed that partnership does not stop with craftsmen, authorities, and volunteers, but also includes the children of the community – the future guardians of heritage.

Figure 4. The industrial climber in action on the church tower.

Figure 5. Left: volunteers nailing shingles on the roof. Center: the mayor working alongside the team. Right: educational activity with the village children.

Figure 6. The transformation of the church: from the damaged roof covering to the installation of new shingles.

Thus, the Hinchiriş site remains an example of authentic partnership: institutions provided financial support for materials, professionals brought their expertise, the community contributed heart and care, sponsors covered the costs of labour, supplies, and unforeseen expenses (which turned out to be significant), and the children brought hope.

Figure 7. Left: The rainbow that appeared after the activity with the children. Right: the village children, volunteers, and the priest gathered in front of the church.

Figure 8. The transformation of the church: before and after the intervention.

Figure 9. Volunteers at the end of the worksite, during the festive moment of diploma awarding.